

Iran

Land en volk

Iran was in de oudheid bekend als Perzië. Het is een van de meest bergachtige landen ter wereld. Het Noorden wordt bedekt door regenwouden, maar de andere delen van het land zijn vooral woestijnachtig.

Iran kent meer dan 65 etnische groepen, onderverdeeld in enkele hoofdgroepen:

- ❖ Indo-Iraans: 77%, waarvan 40 miljoen Perzen en 5 miljoen Koerden;
- ❖ Turks: 20%, waarvan 13 miljoen Azerbeidzjani, 1 miljoen Turkmenen en 1 miljoen Qashqai;
- ❖ Arabieren: 2% (2 miljoen);
- ❖ kleine groepen Armeniërs, Perzisch Joden, Georgiërs, Assyriërs, zigeuners, etc. 1% (1 miljoen).

De totale bevolking is de laatste halve eeuw fors gegroeid van 19 miljoen in 1956 naar zo'n 80 miljoen in 2010, vooral door de bevolkingspolitiek van Khomeini. Zo'n 70% van de inwoners is jonger dan 30 jaar. Na de oorlog met Irak wordt de bevolkingsgroei niet meer gestimuleerd en lijkt deze de laatste jaren af te nemen.

Leefwijze en cultuur

Iran is in toenemende mate gemoderniseerd met de ontwikkeling van olie- en andere industrie, wetenschap en techniek. Er is daarbij ook sprake van een sterke verstedelijking. tussen 1950 en 2002 nam het aantal stadbewoners toe van 27 naar 60 procent. Verder is de vrouwenparticipatie op de universiteiten en andere maatschappelijke posities opvallend groot. Iraniërs stellen er een eer in om de oude Perzische cultuur, de moslimcultuur en de moderne westerse cultuur te combineren. Sinds halverwege de negentiende eeuw heeft men de traditionele Perzische muziek herschreven met behulp van de harmonieleer uit de Europese muziek. Sinds de jaren '60 wordt ook popmuziek gecombineerd met traditionele Iraanse stijlen. Sinds de Islamitische Revolutie worden de muziekkuitingen wel aan strenge regels onderworpen, maar de combinatie van muziekstijlen is gebleven.

Net als bij veel andere oosterse volkeren, speelt poëzie een grote rol in de literatuur.

Taal

Het Farsi ('Perzisch) is de officiële taal van Iran en is voor zeker 60% van de mensen de moedertaal, terwijl de meeste anderen het als tweede taal beheersen. Belangrijke minderheidstalen zijn Azeri (gesproken door de Azerbeidzjani), Koerdisch en Arabisch.

Bestuur en verzet

In 1979 werd de sjah van Iran uit het land verdreven en riep ayatollah Khomeini de Islamitische Republiek uit. Sindsdien hebben in Iran de ayatollahs het voor het zeggen. Er is een fundamentalistisch regime. Dit is in het openbare leven duidelijk merkbaar. Vrouwen moeten buitenshuis altijd met een hoofddoek lopen. Mannen mogen geen stropdassen of korte mouwen hebben. Westerse muziek en video's zijn verboden. Door veel van dergelijke regels en door de willekeur waarmee ze afgedwongen worden, ligt er als het ware een deken van onvrijheid over het land. Van 1980 tot 1988 woedde er een oorlog met Irak. Dit leverde honderdduizend oorlogsslacht-

offers op en een totaal verwoeste economie.

De belangrijkste groepen die zich verzetten tegen het regime en waarvan sommigen naar Nederland vluchtten, zijn de volgende:

- ❖ Moedjahedien: een linkse islamitische verzetsbeweging, die opereert vanuit Irak. Zij vormen zelf ook weer een autoritaire groep die afvalligen vervolgt. De fondswervers van deze groep collecteren ook in Nederland, onder de naam Sympathie voor Iraanse Mensen (SIM) en recentelijk onder de naam Stichting Mensenrechten Vrienden (SMV).
- ❖ Monarchisten: groepen die ijveren voor de terugkeer van een sjah.
- ❖ Koerden die streven naar autonomie.

Godsdienst

98% procent is moslim. In tegenstelling tot de meeste andere moslimlanden is een overgrote meerderheid sji'itisch (90%) en de minderheid soennitisch (8%).

Van de 0,4% christenen is de meerderheid Armeens-orthodox. Daarnaast zijn er naar schatting 15.000 protestanten/evangelischen, 16.000 Rooms-katholieken en 13.000 Nestoriaanse (Assyrische) christenen. Enkele andere religieuze minderheidsgroepen zijn de Bahá'í, Mandeëërs, Hindoes, Yezidi's en Joden.

Er is zeer weinig godsdienstvrijheid. Armeense en Nestoriaanse christenen worden gediscrimineerd en protestantse/evangelische gelovigen met een moslimachtergrond worden actief vervolgd.

In Nederland

Een aantal Iraanse asielzoekers in Nederland hebben zich verzet tegen het bewind. Anderen konden het in het sociaal-politieke klimaat van Iran niet meer uithouden, of ze hadden vanwege overtreding van een islamitische wet de aandacht van de autoriteiten op zich gevestigd. Verder zijn er ook christenen onder de asielzoekers.

De Iraniërs leggen opvallend makkelijk contact met Nederlanders. Vaak spreken ze wat Engels en ze leren snel Nederlands. Velen van hen staan erg open voor het evangelie; er komen opvallend veel Iraanse vluchtelingen tot geloof. Er zijn door het land verspreid diverse Iraanse kerken en huisgroepen die een of meerdere keren per maand diensten en bijbelstudies houden.